

Uitvoeringsplan dementievriendelijk Maassluis

Inleiding

De gemeente Maassluis wil een gemeente zijn voor iedereen. Een gemeente waarin iedereen moet kunnen meedoen en die aandacht heeft voor kwetsbare inwoners. Het gaat om “Samen doen”. Dus ook voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Ook in Maassluis blijven inwoners steeds langer thuiswonen. Dit geldt ook voor mensen met dementie.

Om dit mogelijk te maken heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, om van Maassluis een dementievriendelijke gemeente te maken. Samenwerking met maatschappelijke partners en betrokken inwoners is daarbij essentieel.

Op 7 november 2018 was het zover; de gemeente Maassluis heeft de erkenning van ‘Samen dementievriendelijk’ ontvangen en mag zich nu officieel een dementievriendelijke gemeente noemen!

Dit betekent natuurlijk niet dat het nu ‘klaar’ of ‘af’ is. Dit is een mooie stap naar een dementievriendelijk Maassluis. Daarom ligt het uitvoeringsplan dementievriendelijk Maassluis nu voor u. Hierin staat wat we in Maassluis al doen om een dementievriendelijke gemeente te zijn en te blijven. We zetten in op bewustwording, kennisvergroting en ondersteuning. Dat doen we op drie niveaus; de inwoners met dementie, de mantelzorger(s) en de Maassluisse samenleving.

We blikken terug op wat er sinds de motie is georganiseerd. En we kijken vooruit!

Wat is een dementievriendelijke gemeente?

Volgens Alzheimer Nederland zijn er op dit moment 270.000 mensen in Nederland met dementie. De kans om dementie te krijgen is 1 op 5. Dementie komt ook bij jonge mensen voor. Dit is vaker dan je denkt, 12.000 mensen jonger dan 65 jaar hebben dementie in Nederland. In Maassluis woonden in 2015 ongeveer 550 mensen met dementie. In 2040 wordt een verdubbeling van het aantal mensen met dementie verwacht en zal dit doodsoorzaak nummer 1 zijn volgens de verwachting van het RIVM.

Dementie raakt dus ook de inwoners van Maassluis. Onze visie is dat iedereen moet kunnen meedoen in Maassluis. Daarom zetten we ons in om een dementievriendelijke gemeente te zijn.

Wat is een dementievriendelijke gemeente precies? ¹

In een dementievriendelijke gemeente:

- kunnen mensen met dementie zo lang mogelijk mee blijven doen in de samenleving.
- maakt de gemeente begeleiding op maat mogelijk voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- vergroot de gemeente de kennis van dementie binnen de eigen organisatie en de gemeenschap, bijvoorbeeld door het aanbieden van trainingen Omgaan met dementie.

Zo ontstaat een gemeenschap waarin iedereen dementie accepteert: van de bakker en buurman tot sportclub en wijkagent. Waarin mensen met dementie gewoon boodschappen doen, naar hun vereniging gaan of de bibliotheek of een museum bezoeken. Waarin mensen met dementie worden gerespecteerd. En waarin de gemeenschap hen een handje toesteeft wanneer zij het even niet meer weten.

Om dit te bereiken heeft Samen dementievriendelijk 10 doelstellingen benoemd waar de beweging zich op richt:

1. Naar een andere beeldvorming
2. Naar meer kennis
3. Naar een betere integratie
4. Naar meer ontmoetingen
5. Naar betere contacten tussen generaties
6. Naar meer welzijn
7. Naar meer autonomie
8. Naar lagere drempels
9. Naar een veiligere samenleving
10. Naar de mobilisatie van een hele gemeente

---

¹ Bron: Samen dementievriendelijk

Dementievriendelijk Maassluis

Om een dementievriendelijke gemeente te worden en blijven heb je verschillende ingrediënten nodig. Samenwerking met/tussen maatschappelijke partners, voorlichting en ondersteuning zijn nodig om als Maassluis om te kunnen gaan met samenleving waarin steeds meer mensen de diagnose dementie krijgen. Sinds de motie uit 2016 is er al veel gebeurd. In dit hoofdstuk staat wat de huidige stand van zaken in Maassluis is en waar we de komende tijd op willen inzetten.

Positievare beeldvorming

We willen de beeldvorming rond dementie positiever maken. Dementie brengt inderdaad ingewikkelde uitdagingen en problemen met zich mee. Maar ook deze inwoners willen blijven meedoen en erbij horen. Daarom zetten we in op een positievare beeldvorming en het bespreekbaar maken van dementie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven inzetten op bewustwording en acceptatie van dementie in onze samenleving. We gebruiken hiervoor voorlichting via de reguliere kanalen (website, Schakel etc.) en organiseren trainingen voor vrijwilligers en gemeenteambtenaren. We promoten de gratis onlinetraining GOED die voor iedereen toegankelijk is. En we maken gebruik van het materiaal dat de landelijke organisatie 'Samen dementievriendelijk' levert. Ook het lokale netwerk zet zich in voor bewustwording en acceptatie. We blijven ons hier samen hiervoor inzetten. Bijvoorbeeld door regelmatig aandacht voor het onderwerp te vragen via de Schakel.

Meer kennis en voorlichting

Door de kennis over dementie te vergoten wordt de acceptatie van mensen met dementie vanzelfsprekend. Er is veel informatie over dementie beschikbaar, deze moet ook voor iedereen bekend en makkelijk vindbaar worden. Daarom richten we ons met het lokaal netwerk op het bundelen en beschikbaar maken van informatie voor mensen met dementie, mantelzorgers en professionals.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een lokaal netwerk nodig waarin partners rondom dementie samenwerken en kennis en ervaringen uitwisselen. In 2017 is de gemeente gestart om de samenwerking tussen partners rondom dementie te versterken. Hieruit is de werkgroep 'dementievriendelijk Maassluis' gevormd. De werkgroep bestaat op dit moment (maart 2019) uit: Argos, Careyn, Minters, Seniorenwelzijn, het wijkteam VraagRaak, de POH'er ouderenzorg van Parkhof (Praktijk Ondersteuner Huisartsen), de Stichting Alzheimer Nederland afdeling Nieuwe-Waterweg Noord en de gemeente.

De gemeente sluit in de regio aan bij de overleggen van het geriatrienetwerk, de Zorgorganisatie Eerste Lijn en het netwerk informele- en respijtzorg. Dementie staat in de regio ook op de agenda in de aanpak verwarde personen en vanuit het convenant met DSW. In de werkgroep en netwerken delen we kennis en knelpunten. We volgen de landelijke ontwikkelingen en leren van andere gemeenten. Ook volgen we de ontwikkeling van EHealth voor innovatieve ideeën die meedoen en langer thuiswonen mogelijk maken. Dit zullen we blijven doen.

We hebben in 2018 'Samen dementievriendelijk' voorlichtingsbijeenkomsten laten organiseren voor verschillende groepen. Er twee bijeenkomsten geweest voor vrijwilligers in de Koningshof.

Hier zijn ongeveer 50 belangstellenden voorgelicht over dementie. Er werd algemene informatie gegeven over de ziekte. Maar ook praktische tips zoals hoe herken je dementie en hoe kun je hiermee omgaan als je bijvoorbeeld iemand op straat tegenkomt die de weg niet meer weet? Ook in 2019 zal de gemeente gedurende het jaar bijeenkomsten aanbieden aan vrijwilligers. De eerstvolgende bijeenkomsten staan gepland in april.

Ook hebben we in 2018 een gesprek gevoerd met partners van jongdementerenden om te horen wat er nog beter kan in Maassluis. Met de werkgroep gaan we kijken hoe het perspectief van mensen met dementie en hun mantelzorgers zo goed mogelijk kunnen meenemen voor verbeteringen in Maassluis.

Daarnaast zijn er trainingen aangeboden aan de medewerkers van de gemeente die veel in contact komen met inwoners met dementie zoals de baliemedewerkers, handhavers en medewerkers van VraagRaak. In 2019 zal de werkgroep in gesprek gaan met ondernemers over trainingen, zoals in winkelcentrum de Koningshof. Sommige ondernemers zijn hier zelfs al mee aan de slag.

In 2019 start een pilot met een blockchain app. Hierin werken we samen met VraagRaak en DSW aan een app waarin (mogelijke) signalen (van dementie) door mantelzorgers en hulpverleners gemeld kunnen worden. Zo kan dementie steeds vroeger herkend worden en indien nodig ondersteuning geboden worden.

Landelijk biedt 'Samen dementievriendelijk' online een gratis korte training van 15 minuten aan, die is voor iedereen in Nederland beschikbaar. Daarnaast zijn er online trainingen voor specifieke branches zoals supermarkten, banken, kappers en mondzorg. De gemeente zal blijvend aandacht geven aan de beschikbaarheid van trainingen en voorlichting voor inwoners.

Om kennis over dementie en vaardigheden in het omgaan met dementie onder inwoners te vergroten, worden er allerlei activiteiten aangeboden in Maassluis. Vanuit de werkgroep 'dementievriendelijk Maassluis' is er een inventarisatie gemaakt van de lokale initiatieven en activiteiten gericht op inwoners met dementie en hun naasten. Zie de tabel hieronder. De activiteiten zijn ook terug te vinden via de website van de gemeente, VraagRaak en de maatschappelijke partners uit de werkgroep.

Tabel 1. Inventarisatie voorlichtingsactiviteiten Maassluis en omgeving

Activiteit	Organisatie	Doel/doelgroep	Frequentie
Cursus diagnose dementie... en dan	Minters met casemanagers dementie	Voorlichting voor partners van mensen die net diagnose dementie hebben gekregen	2x per jaar
Cursus iemand thuis verzorgen	Minters	Algemeen thuisverzorgenden (ook dementie)	2x per jaar
Individuele ondersteuning	Minters	Mantelzorgers	Doorlopend
Alzheimercafé	Alzheimer NL, Careyn, Argos, Minters, Seniorenwelzijn	Mensen met diagnose dementie, mantelzorgers, geïnteresseerden	3 ^e dinsdag v/d maand in de Tweemaster
Mantelzorgcafé	Minters, Seniorenwelzijn	Mantelzorgers	1 ^e donderdag v/d maand in de Vloot
Gastlessen Albeda college door ervaringsdeskundige	Alzheimer NL	Leerlingen van het Albeda college	Onbekend, start in 2019
Gespreksavonden over dementie	De Bovenkamer, Vlaardingen	Kinderen en volwassen kleinkinderen van mensen met de diagnose dementie	2x per jaar 4 avonden
Inloopdag	De Bovenkamer, Vlaardingen	Mensen met diagnose dementie, mantelzorgers, geïnteresseerden	2x per week
Mantelzorggespreksgroep	De Bovenkamer, Vlaardingen	Mantelzorgers	1x per maand

Daarnaast organiseren partners zoals Seniorenwelzijn verschillende activiteiten die ook toegankelijk zijn voor mensen met geheugenproblemen.

Stimuleren ontmoeting

Mensen met dementie en hun mantelzorgers willen graag in contact blijven met andere inwoners. De ziekte heeft invloed op deze contactmomenten. Daarom zetten we in op ontmoeting van zowel mensen met dementie en hun mantelzorgers, als de ontmoeting met jongere generaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

De werkgroep heeft in oktober 2018 (rond de Week van de Ontmoeting) een informatieve bijeenkomst georganiseerd in de bibliotheek voor zowel mensen met dementie, mantelzorgers en belangstellenden.

Elke derde dinsdag van de maand is er een Alzheimercafé in de Tweemaster. En elke eerste donderdag van de maand is er een mantelzorgcafé in de Vloot. Dit wordt georganiseerd door Argos, Careyn, Minters en Seniorenwelzijn. Er wordt steeds een ander thema behandeld. De bijeenkomsten zijn toegankelijk voor iedereen.

Wethouder Bronsveld heeft in het alzheimercafé van 19 februari 2019 een gesprek gevoerd over de dementievriendelijke gemeente en wat de bewoners daar nog in missen. Er werd positief gereageerd dat we ons als gemeente hiervoor inzetten.

Op 8 februari 2019 zijn de Tweemaster en IKC de Kindertuin een samenwerking gestart. Zij vinden het belangrijk dat jong en oud elkaar ontmoeten. Daarom zullen er maandelijks ontmoetingen plaatsvinden tussen de bewoners van de Tweemaster en de kinderen van de Kindertuin. Zoals samen wandelen, spelletjes doen en knutselen.

In 2018 is Stichting Flagen gestart met het ontwikkelen van een informatieboekje voor kinderen tussen 9 en 12 jaar over dementie. Het boekje is in februari 2019 verschenen en heet 'chaos in de bovenkamer'. Het is medemogelijk gemaakt door subsidie van de MVS-gemeenten. Het boekje geeft informatie, praktische opdrachten en handige tips over onder andere dementie als ziekte en een bezoekje aan oma. We gaan in gesprek met onze basisscholen om dit onderwerp en boekje te introduceren in het lespakket. Zo worden bewustwording en kennis ook bij onze jonge inwoners vergroot. IKC de Kindertuin heeft al aangegeven hier graag mee te willen werken.

Samen met Alzheimer NL gaan we in gesprek met onze middelbare scholen om het onderwerp dementie onder de aandacht te brengen. Alzheimer NL zal dit waarschijnlijk in de vorm van gastlessen aan gaan bieden.

Ondersteuning

Er is in Nederland een georganiseerde ketenzorg dementie die mensen met dementie en hun mantelzorgers/naasten ondersteunt. Hierin is onder andere de beschikbaarheid van een casemanager geborgd. Daarnaast is de Driemaashave gespecialiseerd in de zorg voor jong dementerenden en aangewezen als expertisecentrum in de regio Nieuwe-Waterweg Noord. Er is een dagbesteding en een woonvoorziening voor deze groep.

Wat gaan we daarvoor doen?

(mantel)Zorgen voor iemand met dementie is intensief en belastend. Het lokale netwerk zorgt voor het ondervangen en voorkomen van overbelasting van mantelzorgers door onder andere het aanbod uit de tabel. Daarnaast organiseren zij activiteiten waardoor mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen doen zoals visiteclub plus.

Om zo lang mogelijk mee te kunnen doen krijgen inwoners met dementie begeleiding op maat en kunnen zij gebruik maken van een casemanager dementie. Inwoners met dementie en hun mantelzorgers ervaren deze begeleiding als nuttig en noodzakelijk.

In Maassluis zijn er vanuit verschillende organisaties casemanagers dementie actief. Deze casemanagers zijn HBO+ opgeleide professionals, die inwoners in de thuissituatie begeleiden en mantelzorgondersteuning bieden. De casemanagers dementie maken onderdeel uit van de werkgroep 'Maassluis dementievriendelijk'.

In februari 2019 is het onderzoeksrapport van de dementiemonitor van Alzheimer Nederland verschenen. Dit jaar hebben er voldoende mantelzorgers van iemand met dementie het onderzoek ingevuld om een rapport op MVS-niveau te maken. Hieruit blijkt dat het recht op een casemanager niet bij alle mantelzorgers, die deelnamen aan dit onderzoek, bekend is. Daarnaast geven mantelzorgers aan zich overbelast en soms eenzaam te voelen. Samen met de werkgroep gaan we hiermee aan de slag.

Dit zal worden uitgewerkt in het lokale uitvoeringsplan mantelzorg. Mensen met dementie en hun mantelzorgers zijn ook een aandachtsgroep bij de inkoop van WMO-maatwerkvoorzieningen.

In 2019 start een pilot met het uitlenen van een side-by-side fiets voor de buurt vanuit de Driemaashave. Dit is een elektrische fiets waarbij je naast elkaar zit. Hierdoor kunnen mensen met dementie toch fietsen en zo lang mogelijk genieten van de omgeving. De aanschaf van zo'n fiets is voor individuele inwoners erg duur. Met deze pilot wordt gekeken of de fiets mensen kan stimuleren om naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten.

Veiligheid en openbare ruimte

Mensen met dementie kunnen zich soms zo gedragen, dat zij in onveilige situaties terecht komen. Bijvoorbeeld doordat zij niet goed opletten in het verkeer, verdwalen of vergeten om af te rekenen in een winkel. Het is belangrijk om hier alert op te zijn en te reageren. Dat geldt voor hulpverleners, personeel van woonzorgcentra, politiemensen et cetera. Maar ook voor onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen dementievriendelijk is opgericht om de bewustheid en vaardigheden van alle Nederlanders te vergroten. Daar loopt een landelijke campagne voor en zijn online trainingen beschikbaar. Daarnaast gaan we als gemeente onderzoeken of er in de openbare ruimte aanpassingen nodig zijn bij bijvoorbeeld oversteekplaatsen, bewegwijzering etc. Zo kunnen mensen met dementie zo lang mogelijk zelf een boodschap doen of een kopje koffie drinken.

Conclusie

We zijn in Maassluis goed op weg om een dementievriendelijke gemeente te worden. De erkenning vanuit Samendementievriendelijk is inmiddels ontvangen. Dat is een mijlpaal, maar zeker niet het eindpunt. We willen Maassluis ook de komende jaren een fijne plek voor mensen met dementie en hun naasten maken. Er is een stevige basis gevormd met de werkgroep 'dementievriendelijk Maassluis'. Zij zullen zich met onze inwoners en maatschappelijke partners blijven inzetten. Wij zullen de raad jaarlijks op de hoogte houden van de ontwikkelingen van dementievriendelijk Maassluis.

Postbus 55
3140 AB Maassluis

Koningshoek 93.050
3144 BA Maassluis